

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 20 april 1942 kl. 10 f. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner om ändrad ordning för utseende av suppleant för landstingsman.

Uti de likalydande, till konstitutionsutskottet hänvisade motionerna nr 111 i första kammaren av herrar *Åkerberg* och *von Horn* och nr 160 i andra kammaren av herrar *Pettersson i Rosta* och *Brandt* hemställles, »att riksdagen ville för sin del besluta sådan ändring av kommunala vallagen och landstingslagen, att suppleant för landstingsman skall utses på samma sätt som suppleant för kommunalfullmäktig, municipalfullmäktig, stadsfullmäktig och kyrkofullmäktig».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionerna.

För ledamöterna av de primärkommunala representationerna utses ej några suppleanter. Avgår medlem av kommunal-, stads- eller kyrkofullmäktige före den för honom bestämda tjänstgöringstidens utgång skall ny sammanräkning företagas för utseende av efterträdare. För landstingens ledamöter finnas däremot suppleanter med uppgift att stå till förfogande såväl vid ledamots avgång som vid tillfälligt förfall för denne. Anordningen har tillkommit för att landstingen om möjligt skola kunna vara fulltaligt samlade, när de i regel blott en gång årligen sammanträda till möte under ett begränsat antal dagar. De ifrågavarande landstingsmannasuppleanterna utses sålunda, att för varje landstingsman, inom den A-grupp för vilken han blivit vald, så många, dock minst två, nya sammanräkningar företagas, som A-gruppen erhållit platser. Detta förfaringssätt har av motionärerna ansetts otillfredsställande. Till stöd härför har åberopats ett i motionerna närmare berört fall från Örebro län. Detta läser emellertid utgöra en ren undantagsföreteelse, då något liknande veterligen icke tidigare förekommit. Sannolikt skulle ej heller det här åsyftade fallet ha behöft inträffa, om den spaltade valsedel, som begagnats vid valet, å sedelns högra sida — alltså för suppleantvalet — upptagit icke ett utan två namn för vart och ett av de för själva landstingsmannavalet upptagna namnen. Det anförda exemplet utgör alltså ingalunda tillräckligt stöd för en lagändring i motionens syfte. Skulle frågan om ändring av gällande bestämmelser angående utseende av landstings-

mannasuppleanterna, vilka enligt utskottets mening alltjämt äro av behovet påkallade, tagas under omprövning, bör detta därför ske i ett vidare sammanhang än det av motionärerna föreslagna. Med hänsyn härtill får utskottet avstyrka bifall till motionerna. Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motioner icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 10 april 1942.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande: herrar *Hallén*, *Andersson* i *Ovanmyra*, *Sandegård**, *Källman*, *Per Andersson*, *Herlitz*, *John Björck*, *Anders Andersson*, *Härdin*, *Johannes Pettersson*, *Frans Hansson*, *Andersson* i *Igelboda**, *Fast**, *Nordström*, *Svedman**, *Hällgren**, *Nolin*, *Spångberg* och *Nilsson* i *Norrångräsk*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Sandegård*, *Herlitz*, *Björck*, *Nolin* och *Spångberg*, som ansett att utskottets utlåtande bort hava följande lydelse:

För ledamöterna — — — ansetts otillfredsställande. Det kan emellertid icke vara lämpligt att, på sätt motionärerna föreslagit, ersätta den ordning, som nu gäller för landstingen, med den som är gällande för stadsfullmäktige och andra kommunala församlingar. Därigenom bleve det nämligen omöjligt att vid opåräknade förfall för landstingsman snabbt inkalla annan i hans ställe. Men å andra sidan måste utskottet i likhet med motionärerna anse den gällande ordningen otillfredsställande. Särskilt gäller detta i avseende på de partier, som i en valkrets endast besatt en eller två platser: för var och en av dessa landstingsmän utses då allenast två suppleanter, medan starkare partier äga bättre möjligheter att säkerställa sig mot att en av deras platser blir tom. Olägenheterna kunna i någon mån avhjälpas genom ändring av kommunala vallagen (47 §) därhän, att för varje landstingsman skola utses minst tre — i stället för minst två — suppleanter. Självklart är, att denna ändring icke nödvändiggör ökning av det antal namn, som enligt kommunala vallagens 24 § må uppföras å valsedelns högra sida.

Utskottet hemställer därför,

att riksdagen i anledning av motionerna I: 111 och II: 160 ville för sin del antaga följande

Förslag

till

**Lag om ändrad lydelse av 47 § kommunala vallagen den 6 juni 1930
(nr 253).**

47 §.

(Nuvarande lydelse.)

Sedan val av *landstingsmän* avslutats, skola suppleanter utses sålunda, att för varje landstingsman inom den A-grupp, för vilken han blivit vald, företagas så många, dock minst *två*, nya sammanräkningar, som A-gruppen erhållit platser. Har landstingsman fått sig tillerkänd plats från flera A-grupper, anses han vald för den A-grupp, från vilken plats först tilldelades honom.

(Föreslagen lydelse.)

Sedan val av *landstingsmän* avslutats, skola suppleanter utses sålunda, att för varje landstingsman inom den A-grupp, för vilken han blivit vald, företagas så många, dock minst *tre*, nya sammanräkningar, som A-gruppen erhållit platser. Har landstingsman fått sig tillerkänd plats från flera A-grupper, anses han vald för den A-grupp, från vilken plats först tilldelades honom.

Vid varje — — — genom lottning.

De för — — — blivit utsedda.